

ZORG DAT ELKE ANTWERPENAAR MEETELT

VEROVER
DE STAD

PVDA

antwerpen.pvda.be

SOCIAAL

RECHTVAARDIG

ACTIEF

5. DIVERSE STAD

STANDPUNT

Antwerpen is van oudsher een havenstad, gericht op de wereld. Haar rijke geschiedenis werd altijd al gekenmerkt door migratie. De superdiversiteit van vandaag zorgt voor sterke troeven, als we erin slagen iedereen gelijke rechten en kansen te bieden. Dat is vandaag niet het geval. Het risico op armoede, werkloosheid, laaggeschooldheid of slechte huisvesting is vandaag veel groter als je een ander kleurtje hebt of als je naam een andere afkomst laat vermoeden. Racisme is geen excuus voor eigen falen, maar een trieste realiteit. Met de PVDA willen we de concurrentie tussen mensen die het moeilijk hebben uitschakelen. Door voor genoeg sociale voorzieningen te zorgen. En door het racisme uit te schakelen.

WAT WE WILLEN

EEN. EEN OPEN STAD WAAR IEDEREEN MEETELT

- We zorgen ervoor dat er in de stad genoeg sociale voorzieningen zijn, zodat er geen concurrentie wordt georganiseerd tussen mensen die het moeilijk hebben.
- We investeren in culturele ontmoetingsplaatsen in wijken, in het buurtwerk en buurthuizen. Daar kunnen buurtbewoners elkaar op een laagdrempelige manier ontmoeten.
- Het personeel van de stadsdiensten en van het stedelijk onderwijs wordt een afspiegeling van de diversiteit in de stad door streefcijfers (quota) vast te leggen.
- We maken een plan om de schooluitval van jongeren uit de migratie en jongeren uit financieel zwakke gezinnen drastisch aan te pakken.
- We rollen het Borgerhoutse initiatief 'Plein Patrons' uit over de hele stad, waarbij jongeren uit de wijk een opleiding krijgen en verantwoordelijk worden voor het goed samenleven op hun eigen plein. Zo verminderen de conflicten en voelen de jongeren zich gerespecteerd.
- Niet-Belgen betrekken we bij de Antwerpse politiek. Met ondersteunings- en informatiecampagnes zorgen we ervoor dat ze actief hun gemeentelijk stemrecht gebruiken.
- Pestbelastingen zoals de 'imago-taks' en de 'vreemdelingentaks', die etnische minderheden viseren, schaffen we onmiddellijk af.

TWEE. EEN STAD WAAR RACISME GEEN KANS KRIJGT

- We stellen een actieplan tegen het racisme op. Met concrete doelstellingen en een jaarlijkse evaluatie.
- We tolereren geen racisme of discriminatie bij de politie en andere stadsdiensten. Hun oversten geven het voorbeeld. We voeren een formeel verbod in op racistische, stigmatiserende of discriminerende uitspraken van burgemeester en schepenen.
- We versterken Atlas, het stedelijk agentschap voor inburgering en integratie, in plaats van het af te slanken. Binnen Atlas starten we een gelijkheidsdienst op, met als missie discriminatie te voorkomen, op te sporen en aan te pakken.
- We installeren in ieder districtshuis laagdrempelige meldpunten tegen racisme en discriminatie.
- We voeren proactieve praktijktesten in om discriminatie op te sporen, in de eerste plaats op de woon- en de arbeidsmarkt.

- Antwerpen sluit zich eindelijk aan bij ECCAR, de Europese coalitie van steden tegen racisme. De Verenigde Naties riepen dat netwerk in het leven om steden ervaringen in racismebestrijding te laten uitwisselen.

DRIE. DE GEMEENSCHAPPEN ACTIEF BETREKKEN

- We schaffen het hoofddoekenverbod af, zowel in de stadsdiensten als op school.
- We verdedigen een actief intercultureel beleid, met in de publieke ruimte een overlegde plaats voor verschillende religieuze en geloofsgebonden tradities en feesten.
- We organiseren de dialoog en we betrekken de verschillende gemeenschappen bij de stedelijke organisatie van religieuze feesten en tradities.
- We betrekken ook de ‘bruggenbouwers’ in onze stad. Dat zijn die mensen die zich dagelijks inzetten om het samenleven tussen de gemeenschappen vooruit te helpen. Zij kennen de gevoeligheden in de stad en willen dat de samenleving als geheel erop vooruitgaat.

VIJF. MENSWAARDIGE OPVANG VAN VLUCHTELINGEN

- We voorzien een passend woningaanbod voor vluchtelingen die asiel aanvragen.
- De Lokale Antwerpse Politie doet geen huiszoeken bij burgers die mensen zonder papieren onderdak bieden.
- Dringende medische hulpverlening is een recht.

VISIE

Antwerpen is van oudsher een havenstad, gebouwd op de zandruggen in de Scheldebocht. Een havenstad, gericht op de wereld. Migratie heeft de rijke geschiedenis van de stad altijd al gekenmerkt. In de aanloop van de ‘gouden’ zestiende eeuw verdubbelde de Antwerpse bevolking op heel korte tijd. Dat kwam bijna volledig door immigratie. Het gebeurde in nauwelijks twee generaties tijd, zonder vreemdelingenhaat en zonder noemenswaardige problemen. In 1567, middenin de Gouden Eeuw, beschreef de Italiaanse koopman en geschiedschrijver Lodovico Guicciardini Antwerpen als ‘een vrolijke smeltkroes’ van culturen. Het viel veel Europeanen op dat in de Scheldestad een ‘grote tolerantie’ heerste tegenover ‘andere gezindten’.

Ook in de negentiende eeuw groeide de stad snel. De haven zocht ongeschoolde havenarbeid en vanuit het platteland stroomden mensen toe. Antwerpen werd ook een van de belangrijkste havens waarlangs Europese landverhuizers hun overtocht maakten naar ‘het beloofde land’ aan de andere kant van de oceaan. Ze kwamen van overal: Russen, Galiciërs, Hongaren, Polen, Italianen... En velen bleven ‘hangen’ in ‘t stad. Dat kan je zien in het prachtige Red Star Line Museum. Ook veel Joden emigreerden toen via Antwerpen, wegens het antisemitisme in hun land van herkomst. Migratie en culturele diversiteit zijn van alle tijden, ook in Antwerpen.

Vandaag hebben bijna vier op de tien Antwerpenaren een andere origine. De helft van hen zijn ‘nieuwe Belgen’, de andere helft heeft niet de Belgische nationaliteit. Dertien procent van de Antwerpenaren heeft een Marokkaanse migratieachtergrond, vijf procent een Turkse. Als je de nationaliteit van de ingeschreven nieuwkomers bekijkt, vormen Nederlanders en Marokkanen de grootste groepen. Naast Turken, Polen en Joegoslaven wonen ook heel wat Portugezen, Fransen, Britten en Spanjaarden in onze Scheldestad.

EEN. EEN OPEN STAD WAAR IEDEREEN MEETELT

Antwerpen is een havenstad, waar van oudsher mensen uit alle windstreken elkaar ontmoetten en handeldreven. In de geglobaliseerde wereld van de eenentwintigste eeuw is Antwerpen uitgegroeid tot een super-

diverse stad, een smeltkroes van nationaliteiten waar de minderheden stilaan de meerderheid vormen. Net zoals in de zestiende en in de negentiende eeuw verandert de stad snel. Snelle veranderingen betekenen ook dat iedereen even moet wennen.

Die superdiversiteit houdt grote troeven in, als we erin slagen iedereen gelijke rechten en kansen te bieden. Dan moeten er voldoende sociale voorzieningen zijn – denk maar aan huisvesting. Zodat er geen concurrentie wordt georganiseerd tussen mensen die maar met moeite toegang krijgen tot schaarse sociale voorzieningen. Maar net dat gebeurt, met de besparingen in de stadsdiensten, in het OCMW en in het culturele aanbod. Het stadsbestuur houdt de schaarste in stand, zogezegd om geen armen aan te trekken. Zo organiseert het de concurrentie tussen de talrijke bewoners die recht hebben op sociale voorzieningen.

Het tekort aan werk, dienstverlening en sociale voorzieningen is een van de voornaamste aanleidingen van spanningen tussen werkende mensen. Om superdiversiteit te doen slagen, moeten we afstappen van het blinde besparingsbeleid en net meer investeren. Het stadsbestuur doet het tegendeel. Het blijft maar besparen. En het wijst de ene bevolkingsgroep na de andere met de vinger. Berbers zouden ‘gesloten gemeenschappen’ vormen, racisme zou als ‘excuus’ worden gebruikt voor persoonlijk falen en de combinatie van moslims, Marokkanen, Borgerhout en ramadan doet de burgemeester alleen maar denken aan ‘ongeregeldheden’. De traditionele partijen reageren op de superdiversiteit met een verdelend wij-zij-discours, dat de opdeling in verschillende groepen versterkt. Zo worden de inwoners van onze stad verdeeld en bevolkingsgroepen gestigmatiseerd. En de problemen die er zijn, worden niet aangepakt.

Het meerjarenplan van het rechtse stadsbestuur telt 1600 bladzijden. Het plan vermeldt gedetailleerd aan welke doelstellingen wordt gewerkt en hoeveel budget daarvoor is voorzien. Maar het woord ‘racisme’ komt in dit vuistdikke document niet één keer voor. Bijgevolg zijn er ook geen doelstellingen of actieplannen om dat racisme aan te pakken. Het racisme wordt gewoon ontkend. Het bestaat niet. Promotiefilmpjes zoals *Moving Antwerp* of de ‘Graag traag’-campagne portretteren een kunstmatig ‘witte’ stad. ‘Racisme is relatief,’ lacht Liesbeth Homans het probleem weg.

Het is tijd voor een omslag. We laten de stad uitstralen dat we trots zijn op onze diversiteit. Promotiemateriaal toont de stadsbewoners in alle kleuren en vormen, affiches met alleen witte Antwerpenaren behoren tot het verleden. We ondersteunen evenementen die de diversiteit in de verf zetten. Iedereen mag weten dat we trots zijn op elke inwoner van de stad.

Om de ontmoeting tussen de culturen, nationaliteiten en etnische groepen te bevorderen, investeren we meer in culturele ontmoetingsplaatsen in wijken, in buurtwerk en in buurthuizen. Geen privatisering van het buurtwerk dus, zoals het stadsbestuur dat op het Kiel en in Deurne Noord probeerde. Buurthuizen zijn bij uitstek plaatsen waar mensen elkaar ontmoeten, zichzelf sterker maken, hun netwerk versterken en dus beter kunnen deelnemen aan de samenleving.

We nemen ook zelf onze verantwoordelijkheid en voeren ambitieuze streefcijfers in voor de samenstelling van het stads- en onderwijzend personeel, ook bij de hoogste salarisschalen – daar heeft amper 6 procent van de personeelsleden een migratieachtergrond. Zo tonen we dat de stad iedereen naar waarde schat. De rekruteringscampagne van de politie, waarmee ze meer mensen met een migratieachtergrond probeert aan te trekken, volgen we van dichtbij op.

Terwijl 13 procent van de jongens van Belgische afkomst de school verlaat zonder diploma, loopt dat cijfer op tot 45 procent voor jongens van Noord-Afrikaanse of Turkse afkomst. Bij de meisjes is dat 7 procent tegenover 42 procent. Iedereen met een beetje rechtvaardigheidsgevoel voelt dat dit niet kan. We maken een plan om de schooluitval van jongeren uit de migratie en van jongeren uit financieel zwakke gezinnen doortastend aan te pakken.

In Borgerhout deed het progressieve districtsbestuur het helemaal anders. PVDA-schepen voor Jeugd Zohra Othman zette de poort van het districtshuis open voor de jongeren uit de buurt. In het districtshuis worden veel activiteiten voor kinderen georganiseerd. Bij het aantreden van de schepen bereikte de jeugddienst maar vijfhonderd jongeren per jaar met zijn vrijetijdsaanbod. Tot het besluit viel de activiteiten ook naar de pleintjes te brengen: gratis, zonder inschrijven, zonder drempels. De deelname aan sport en spel vertienvoudigde.

Als kinderen op een plein spelen, kan dat wel eens zorgen voor conflicten met buurtbewoners of met organisatoren van evenementen. Dat moest gedaan zijn. In samenwerking met enkele jeugdverenigingen werd het project *Plein Patrons* opgestart. Vrijwilligers uit jeugdbewegingen kregen een opleiding om de jongeren op een plein te begeleiden. De sterkte van het project is dat het Plein Patrons opleidt die verbonden zijn met hun plein, die er opgegroeid zijn. De Plein Patrons kennen de kinderen en jongeren die op dat plein komen spelen, en hun ouders. Ze weten hoe ze de jongeren moeten aanpakken. Zo komt het dat het aantal conflicten verminderde en dat de jongeren zich verantwoordelijk voelen. Dat gaat natuurlijk in tegen een beleid dat politie afstuurt op conflicten en dat camera's hangt om iedereen te controleren. Ons project gaat uit van de sterkte van een buurt.

In een stad waar iedereen meetelt, heeft ook iedereen zijn of haar zeg. We informeren niet-Belgen daarom actief om zich te registreren voor de gemeenteraadsverkiezingen, waar zij kiesrecht hebben. Vandaag zijn nog veel te weinig mensen daarvan op de hoogte.

Na een mislukte poging in 2013 voerde het stadsbestuur in 2015 toch de 'vreemdelingentaks' in. Vijftig euro vraagt de stad per gezinslid om het bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister te verlengen, vernieuwen of vervangen. Alle ondernemingen en organisaties met een uitbatingsvergunning zoals nachtwinkels, club-vzw's en videotheken, moeten een jaarlijkse 'imago-taks' van 1500 euro betalen. Dankzij acties van onderuit, met de steun van de PVDA, werden club-vzw's en videotheken uit dat belastingreglement gehaald. Wij willen niet dat Antwerpen pestbelastingen invoert die bepaalde etnische of religieuze minderheden viseert, net zomin als we pestbelastingen willen voor het geheel van de Antwerpse bevolking.

TWEE. EEN STAD WAAR RACISME GEEN KANS KRIJGT

Racisme verdeelt mensen en zet ze tegen elkaar op. Racisme maakt het onmogelijk om samen de echte verantwoordelijken van onrecht en ongelijkheid aan te pakken. Wij stellen een jaarlijks actieplan op om racisme te bestrijden. We voorzien in antiracistische vorming van het stedelijk en onderwijzend personeel en in trainingen over hoe omgaan met racisme.

In 2014 getuigden zeven agenten van allochtone origine in de krant over het woekerende racisme bij een deel van de Antwerpse politie. De getuigenissen waren alarmerend. In de herfst van 2015 kwam het schandaal van de bende van Mega Toby en Sproetje aan het licht. Een groep agenten werd verdacht van afpersing van sans-papiers, van diefstal in bende, van zware slagen en verwondingen, en van diefstal met wapenvertoon. Dat zijn zeer ernstige feiten die jaren hebben aangesleept. In maart 2017 volgden de voortdurende racistische uitspraken van bepaalde leden van de Antwerpse politie op WhatsApp. 'Er schort echt iets aan de democratische cultuur in het Antwerpse politiekorps,' reageerde Jos Vander Velpen, de voorzitter van de Liga voor Mensenrechten. Als er systematisch gesproken wordt over 'baardapen', over 'uitroeien', over 'verbranden', dan is dat onversneden racisme. Het gaat niet alleen over een aantal racistische alfa-mannetjes. Het gaat over een breed verspreid wereldbeeld bij bepaalde delen van het politiekorps. En het gaat over een sfeer van onaantastbaarheid.

Wij horen in deze stad veel gespierde taal. We zien de militarisering. We horen over een *War on Drugs* met veel middelen, veel voluntarisme en een harde aanpak. Maar waar is de *War on Racism*? Waar is het voluntarisme? Waar zijn de middelen? Waar zijn de gespierde uitspraken? Waar is de zerotolerantie? Waar is de doortastendheid? Die doortastende aanpak tegen racistisch en gewelddadig gedrag is ook in het belang van de politiemensen die wel correct hun werk doen. We voeren een beleid van nultolerantie voor

discriminatie en racisme door agenten, zowel tegenover collega's als tegenover de bevolking. We nemen maatregelen tegen het wijdverspreide etnisch profileren en tegen controles op basis van huidskleur of afkomst, die de spanningen tussen jongeren en de politie doen toenemen.

De bevoegdheid van Atlas, het stedelijk agentschap voor inburgering en integratie, breiden we uit naar de strijd tegen racisme. Het recent ontslagen personeel van Atlas werven we weer aan. We vragen meer middelen en voorzien meer inspraak van het personeel. Binnen Atlas richten we een stedelijke gelijkheidsdienst op om discriminatie structureel te bestrijden. Discriminatie voorkomen, opsporen en aanpakken, dat wordt de missie van de gelijkheidsinspecteurs. De proactieve praktijktesten waarmee discriminatie op de woon- en arbeidsmarkt, in het onderwijs, de gezondheidszorg en het uitgaansleven zwart op wit kan worden aangetoond, worden een belangrijk instrument in hun handen. Het agentschap adviseert het stadsbestuur ook voor een beleid dat discriminatie voorkomt en aanpakt.

In elk district openen we een meldpunt discriminatie om de drempel voor het indienen van een klacht zo laag mogelijk te maken. Vandaag durven mensen geen klacht indienen; die drempel moet écht lager. We hebben een veilig meldpunt nodig: voor mensen zonder papieren, voor kwetsbare mensen, voor alle burgers in deze stad. Een meldpunt met garantie op anonimiteit. We hebben een heel eenvoudige procedure nodig, want nu is die vaak heel moeilijk: je moet bewijzen voorleggen, er wordt een doktersattest gevraagd, er wordt gevraagd zelf getuigen te zoeken... Dat is allemaal erg moeilijk. Nochtans is snelle registratie van klachten cruciaal om discriminatie te bestrijden.

De meldpunten werken nauw samen met de stedelijke gelijkheidsdienst, die gepaste straffen oplegt aan wie discrimineert.

DRIE. DE GEMEENSCHAPPEN ACTIEF BETREKKEN

We bestrijden alle vormen van discriminatie. We willen het hoofddoekenverbod op school en in de stadsdiensten afschaffen. Dat verbod vormt een discriminatie voor de tewerkstelling in de stadsdiensten en in het onderwijs. We verlangen dat de stad respect opbrengt voor ieders persoonlijke overtuiging. Neutraliteit betekent dat elke stadsambtenaar een neutrale houding aanneemt tegenover degene die een beroep doet op de stadsdiensten.

We verdedigen een actief intercultureel beleid, waar in de publieke ruimte een overlegde plaats is voor verschillende religieuze en geloofsgebonden tradities en feesten. Dat betekent dat er dialoog is, en dat de verschillende gemeenschappen betrokken worden bij de stedelijke organisatie van religieuze feesten en tradities. Zo worden bijvoorbeeld op de Turnhoutsebaan vaandels uitgehangen voor alle feestperiodes. Zowel voor de kerstperiode als voor de ramadan. Op die manier gebruikt het district de sterkte van diversiteit om op een positieve manier het samenleven te stimuleren. Dat heet *'branding'*. De plaatselijke middenstand profiteert er mee van.

We willen dat de stad de verschillende gemeenschappen betreft, en ook de 'bruggenbouwers' in onze stad betreft. Talloze Antwerpenaren zetten zich dagelijks in om het samenleven tussen de gemeenschappen vooruit te helpen. Het zijn experts in diversiteit, zij kennen de gevoeligheden die leven in de stad, en zij willen vooral dat de samenleving als geheel erop vooruitgaat. Vandaag krijgen we voorbeeld na voorbeeld van hoe het niet moet. Toen het stadsbestuur in 2014 de slachttaks voor het Offerfeest optrok van 25 naar 40 euro, werd de gemeenschap niet betrokken. Zo werd de slachttaks een nieuwe pesttaks. Nadien werd de facto een verbod op onverdoofd slachten ingevoerd, zonder de Joodse en Islamitische gemeenschappen te betrekken. Wij zijn tegen dit verbod. Het verbod werd ingevoerd zonder overleg. Het verbod is bovendien selectief (het gaat alleen om schapen) en het lost niets op (men gaat het vlees gewoon in het buitenland kopen). Het verbod lijkt mee te deinen op een erg rechtse stroming die de (terechte) discussie over dierenwelzijn misbruikt, om bepaalde etnische minderheden te stigmatiseren.

Wij zijn van oordeel dat de tijdsgeest, de zorg voor het dierenwelzijn en de technische vooruitgang in de toekomst kan leiden tot een consensus over een veralgemening van het verdoofd slachten. Maar gewoonten, en zeker religieuze gebruiken en tradities, veranderen en aanpassen aan de tijdsgeest en de technische evolutie, vereist op de eerste plaats een draagvlak in de betrokken gemeenschappen. Dat draagvlak creëren vraagt tijd, dialoog en overleg. Dat bereik je niet met het conflictmodel, dat nu door het Schoon Verdiep gehanteerd wordt.

VIER. MENSWAARDIGE OPVANG VAN VLUCHTELINGEN

Vluchten doe je niet voor je plezier. Je wordt ertoe gedwongen om te kunnen overleven. Door de globalisering, de economische crisis en de oorlogen – waarvoor het Westen vaak mee de verantwoordelijkheid draagt – moeten vandaag miljoenen mensen in de wereld op de vlucht slaan. *Our backyard can't take much more*, reageert het stadsbestuur. De stad vangt 1700 vluchtelingen op. Dat is niet meer dan 0,3 procent van de inwoners.

Wij kiezen ervoor te blijven voorzien in menswaardige opvang van vluchtelingen. Wie de hel heeft moeten ontvluchten, kan op onze hulp rekenen om in een veilige omgeving een leven op te bouwen. In februari 2018 diende de PVDA een motie in om van Antwerpen een 'huiszoekingsvrije gemeente' te maken, naar het voorbeeld van tientallen andere gemeenten. Dat houdt in dat de burgemeester het engagement opneemt de politie niet te laten binnenvallen in huizen waar mensen zonder papieren opvang krijgen. Alleen Groen steunde deze motie.

Dringende medische hulp is een mensenrecht en is dan ook wettelijk verplicht. De rechtse meerderheid in Antwerpenaren lijkt te zoeken naar manieren om die plicht te ontlopen. Ze hecht te veel belang aan huisbezoeken voor een sociaal onderzoek, ook al is de behoefte al duidelijk. En het OCMW-bestuur schakelde een controlearts in die nagaat of medische hulp wel écht nodig is, ook al heeft de huisarts daar al over geoordeeld. Wij blijven herhalen: iedereen heeft recht op dringende medische hulp, ook wie geen papieren heeft. Het OCMW-bestuur heeft op allerlei manieren geprobeerd dat recht te ondergraven. In 2013 moest dokter Dirk Van Duppen (PVDA) erop aandringen elke HIV-patiënt zonder papieren te helpen met aidsremmers. Datzelfde jaar moest ook het recht op medische hulp voor zwangere vrouwen zonder papieren op de OCMW-raad bevochten worden. Wij willen de gezondheid van de mensen prioritair maken, dat is ook beter voor de volksgezondheid.